

FRANCISZEK BIEDA

ONE HUNDREDTH ANNIVERSARY OF THE BIRTH OF JÓZEF GRZYBOWSKI

W stulecie urodzin Józefa Grzybowskiego

On 17th March 1869, Józef Grzybowski was born in Kraków. After an illness lasting a few days, he died on 17th February 1922, Professor of Geology and Palaeontology in the Faculty of Philosophy of that time at the Jagellonian University of Kraków.

The first ten (1892—1901) of Grzybowski's 30 years of scientific work, were devoted to research on Foraminifera in the Polish Carpathian flysch. 1892 may be taken as marking the beginning of Grzybowski's micropalaeontological studies, since in January 1894, he submitted for publication the first of his papers on Foraminifera in the Carpathian sandstone at Dukla. In the same year, he presented to the VII Congress of Polish Naturalists and Physicians held in Lwów results of research carried out on other microfauna of the Carpathian flysch. His paper had the title: Previous results of research on bore-holes muds from the oil wells of Galicia. The full text of this paper appeared in 1898.

Grzybowski wrote 13 papers dealing with micropalaeontology. Four of these (Nos. 2, 5, 9 and 13) were published entirely in Polish and short summaries of them (Nos. 1, 4, 8 and 12) in German were published separately. These papers are of a palaeontological and stratigraphical nature. The last paper, „The Foraminifera of the Inoceranian Beds in the Gorlice area (Nos. 12 and 13) was published in 1901. The descriptions of new species, the majority of which are species of agglutinating Foraminifera, were translated by Dr Eugene Jablonski and subsequently appeared in the Catalogue of Foraminifera of the American Museum of Natural History, Department of Micropalaeontology, under the supervision of B. F. Ellis.

Two micropalaeontological papers of Grzybowski (Nos. 3 and 10) deal with applied micropalaeontology and are the first works in this field. They are published only in Polish in the Polish scientific journal „Kosmos” of Copernican Society of Polish Naturalists in Lwów (Leopol). One of these papers (No. 10) is translated in English for first time and given in this Commemorative book (No. 14).

In this paper Grzybowski gives results of studies of cores from borings in the Carpathians. He indicated the possibility of employing differences in the composition of microfaunal assemblages and in the appearance of characteristic species or groups for correlation and orientation in geological profiles, both on the surface and in the bore-holes. The results, which Grzybowski obtained by applying this method, did

not become widely known among geologists and palaeontologists. This was because the papers were published in Polish and, in addition, the material in Grzybowski's possession consisted mainly of agglutinating Foraminifera. M. F. Glaessner notes this fact in his book: *Principles of Micropalaeontology* (1948). Furthermore, the oil industry in Galicia at that time, the part of Poland then under the Austrian occupation, showed no interest in Grzybowski's research. Thus most of the time he had to work independently, with occasional financial support from the Wydział Krajowy Galicji (The Department for Affairs of Galicia) the autonomous governing body.

The new method of correlating by use of Foraminifera the oil deposits, proposed by Grzybowski found no application and only later, was rediscovered in the U.S.A. towards the end of the First World War.

After 1901, Grzybowski turned his attention to other geological problems but he did not neglect micropalaeontology. Proof of this is in the fact that he encouraged his pupils to carry out micropalaeontological research in the Palaeontological Laboratory, founded in 1912 at the Jagellonian University in Kraków.

Grzybowski's 1898 paper is now published in English; the text was not changed. Even today it is not only of historical value; we can trace the development of the author's thoughts and his way of making use of micropalaeontological material. Grzybowski's original drawings are also given. However, the lists of fossils (lists of Foraminifera from oil wells) are out of date and are not included.

Grzybowski did much for micropalaeontology during this relatively short period of then years; his original scientific work forms a lasting achievement. The publication of the present Commemorative book for the one hundredth anniversary of his birth is the homage of the Polish Geological Society paid to one of its founders. In this book, the authors are the Polish micropalaeontologists and those from other countries, for whose Grzybowski set an example in his work.

*

* * *

W dniu 17 marca 1869 urodził się w Krakowie Józef Grzybowski. Po parodniowej chorobie zmarł w Krakowie w dniu 17 lutego 1922 jako profesor geologii i paleontologii na ówczesnym Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Z trzydziestoletniej działalności naukowej J. Grzybowskiego obejmującej lata 1892—1922 pierwsze dziesięciolecie (1892—1901) poświęcił on badaniom otwornic fliszu Karpat polskich. Rok 1892 można przyjąć za początek badań mikropaleontologicznych przez J. Grzybowskiego, gdyż pierwszą swoją pracę o otwornicach karpackiego piaskowca z Dukli złożył gotową do druku w styczniu 1894. W tym samym roku przedstawił na VII Zjeździe polskich przyrodników i lekarzy we Lwowie wyniki badań innych mikrofaun karpackiego fliszu. Referat miał tytuł: Dotychczasowe rezultaty badań namułów wiertniczych w galicyjskich kopalń naftowych; w rozszerzonej objętości ta praca ukazała się w r. 1898 w 22 tomie *Kosmosu* za rok 1897.

W dorobku naukowym J. Grzybowskiego z zakresu mikropaleontologii jest 13 prac, z tego 4 ogłoszone w języku polskim w całości, a osobno w krótkich streszczeniach w języku niemieckim, są to prace

o charakterze paleontologiczno-stratygraficznym. Ostatnia praca: Otwornice warstw inoceramowych okolicy Gorlic ukazała się drukiem w r. 1901. Opisy nowych gatunków, w tym większość stanowią gatunki otwornic aglutynujących, zostały przetłumaczone przez dra Eugeniusza J a b ł o Ń s k i e g o i następnie wydrukowane w Catalogue of Foraminifera wydawnictwo American Museum of Natural History Department of Micropalaeontology pod kierownictwem B. F. E l l i s a.

Dwie prace J. G r z y b o w s k i e g o są pracami z zakresu mikropaleontologii stosowanej, pierwsze w nauce w tej dziedzinie. Jedna „Dotychczasowe rezultaty badań mikroskopowych namułów wiertniczych galicyjskich kopalń naftowych” z roku 1895 jest tymczasowym doniesieniem o badaniach, druga: „Mikroskopowe badania namułów wiertniczych z kopalń naftowych. I. Pas potocki i okolice Krosna. II. Uwagi ogólnie” zawiera właściwe wyniki nowej metody mikropaleontologicznych korelacji w pokładach naftonośnych. Obydwie te prace ukazały się wyłącznie w języku polskim w czasopiśmie naukowym *Kosmos*, który jest wydawnictwem Polskiego Towarzystwa przyrodników im. M. Kopernika. W tej ostatniej pracy G r z y b o w s k i podał rezultaty badań rdzeni wiertniczych z wierceń naftowych w Karpatach. Zwrócił on uwagę na możliwość wykorzystania różnic w składzie zespołów mikrofaunistycznych dla orientacji w profilach geologicznych tak powierzchniowych, jak i w wierceniach. Wyniki otrzymane w tej drodze przez G r z y b o w s k i e g o nie mogły być znane szerszym kołom geologów i paleontologów na świecie. Z jednej strony powodem tego było ogłoszenie pracy w języku polskim, z drugiej strony materiał, którym rozporządzał G r z y b o w s k i, składał się głównie z otwornic aglutynujących. Píše o tym M. F. G l a e s s n e r w książce „Principles of Micropalaeontology” (1948). Ponadto ówczesny przemysł naftowy działający w Galicji, w byłym zaborze austriackim obejmującym południową część Polski, nie interesował się badaniami G r z y b o w s k i e g o, tak że ten badacz właściwie zdany był na własne siły, pracował przy niewielkich subwencjach udzielanych przez Wydział Krajowy Galicji, autonomiczną władzę Galicji.

Wskazany przez G r z y b o w s k i e g o nowy kierunek przeprowadzania korelacji pokładów naftonośnych nie znalazł więc zastosowania i dopiero później został on ponownie odkryty w latach pod koniec pierwszej wojny światowej w Stanach Zjednoczonych A.P.

Po roku 1901 G r z y b o w s k i przeszedł do innych zagadnień geologicznych, ale o mikropaleontologii pamiętał, dowodem tego jest, że zachęcał swoich uczniów do prowadzenia prac mikropaleontologicznych w laboratorium paleontologicznym, które zostało utworzone w r. 1912 na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Praca G r z y b o w s k i e g o z r. 1898 ukazuje się teraz w języku angielskim. Tekst nie uległ zmianie, posiada on jeszcze dzisiaj wartość nie tylko historyczną, możemy poznać tok myśli i sposób wykorzystania materiałów paleontologicznych. Podane są także oryginalne rysunki G r z y b o w s k i e g o, natomiast opuszczone są listy skamieniałości, tj. listy otwornic z szybów naftowych, gdyż są one już przestarzałe.

G r z y b o w s k i zdziałał wiele dla mikropaleontologii przez ten stosunkowo krótki okres dziesięciu lat, jego twórczość naukowa stanowi trwały dorobek wiedzy. Wydanie niniejszej księgi pamiątkowej dla uczczenia stułetniej rocznicy jego urodzin jest hołdem, jaki składa Polskie

Towarzystwo Geologiczne jednemu ze swoich założycieli. W tej księdze biorą udział jako autorzy tak polscy, jak i innych krajów mikropaleontolodzy, dla których Grzybowski stanowił wzór uczonego godny naśladowania.

LIST OF THE SCIENTIFIC PAPERS BY J. GRZYBOWSKI
DEALING WITH MICROPALAEONTOLOGY¹

1. 1894. Foraminiferen aus dem Eocän der Karpathen: Mikrofauna des Karpathen-sandsteins bei Dukla. *Abh. Sitzber. Akad. Wiss.* 1894, pp. 54—57. Kraków.
2. 1894. Mikrofauna karpackiego piaskowca spod Dukli. *Ak. Um. Rozpr. Wydz. Mat.-przyr.* 29, pp. 181—214, pl. 5, Kraków (German summary see No. 1).
3. 1895. Dotychczasowe rezultaty badań mikroskopowych namulów wiertniczych galicyjskich kopalń naftowych. *Kosmos*, 20, pp. 519—524, Lwów (in Polish only).
4. 1895. Die Mikrofauna der Karpathenbildungen I. Die Foraminiferen der rothen Tone von Wadowice. *Anz. Akad. Wiss. in Krakau*, 1895, pp. 305—311, Kraków.
5. 1896. Otwornice czerwonych ilów z Wadowic. *Ak. Um. Rozpr. Wydz. Mat.-przyr.* 30 (ser. 2, t. 10), pp. 261—308, pl. 4, Kraków (German summary see No. 4).
6. 1896. Studya mikroskopowe nad zielonymi zlepieńcami wschodnich Karpat. *Kosmos*, 21, pp. 44—62, Lwów (German translation see No. 7).
7. 1897. Mikroskopische Studien über die grünen Conglomerate der ostgalizischen Karpathen. *Jb. Geol. Reichsanst.*, 46, pp. 293—308, Wien.
8. 1897. Die Mikrofauna der Karpathenbildungen II. Foraminiferen der nafta-führenden Schichten der Umgebung von Krosno. *Anz. Akad. Wiss. Krakau*, 1897, pp. 180—186, Kraków.
9. 1898. Otwornice pokładów naftonośnych okolicy Krosna. *Ak. Um. Rozpr. Wydz. Mat.-przyr.* 33, (Ser. 2, t. 13), pp. 257—305, pl. 5, Kraków (German summary see No. 8).
10. 1898. Mikroskopowe badania namulów wiertniczych z kopalń naftowych I. Pas potocki i okolice Krosna, II. Uwagi ogólne. *Kosmos*, 22 pp. 393—439, Lwów. (in Polish only, the English translation is given in this commemorative book).
11. 1900. Ostatnie rezultaty badań mikroskopowych w galicyjskich piaskowcach karpackich. *IX Zjazd. Lek. i Przyr. Pol. Dziennik*, nr 5, p. 108. (in Polish only).
12. 1901. Die Mikrofauna der Karpathenbildungen III. Die Foraminiferen der Inoceramenschichten von Gorlice. *Bull. intern. Acad. Sc. Pol.* 1901, pp. 221—228, pl. 2, Kraków.
13. 1901. Otwornice warstw inoceramowych okolicy Gorlic. *Ak. Um. Rozpr. Wydz. Mat.-przyr.* 41 (Ser. 3, t. 1), pp. 219—288, pl. 2, Kraków (German summary see No. 12).
14. 1969. Microscopic investigations of bore-hole muds from oil wells: I. The Potok Belt and the Krosno area. II. General remarks. *Rocz. Pol. Tow. Geol.* 39, 1—3, Kraków.

¹ Complete list of the scientific papers of J. Grzybowski is to be found in the obituary written by Władysław Szajnocha.

REFERENCES DEALING
WITH GRZYBOWSKI'S SCIENTIFIC WORK

1923. Szajnocha Władysław, Prof. dr Józef Grzybowski. 1869—1922. Rys życia i prac naukowych. *Rocz. Pol. Tow. Geol.* 1, Kraków.
1948. Glaessner Martin F., Principles of Micropalaeontology, pp. 228—229, New York.
1962. Bieda Franciszek, W pięćdziesiątą rocznicę utworzenia Pracowni Paleontologicznej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Cinquantième anniversaire du Laboratoire de Paléontologie à l'Université Jagellone. *Rocz. Pol. Tow. Geol.* 32, 4, Kraków.
1962. Bieda Franciszek, Założenie pierwszej stacji geologicznej w Karpatach w r. 1912. Fondation de la première station géologique dans les Carpates en l'année 1912. *Rocz. Pol. Tow. Geol.*, 32, 4, Kraków.
1962. Świdziński Henryk, W pięćdziesięciolecie „Przeglądowej mapy geologicznej Ziemi Polskich” Józefa Grzybowskiego. Cinquantième anniversaire „de la Carte géologique générale de la région polonaise” par Józef Grzybowski. *Rocz. Pol. Tow. Geol.* 32, 4, Kraków.
1963. Bieda Franciszek, Józef Grzybowski. Wydawnictwa jubileuszowe Uniwersytet Jagielloński, tom X. De Josepho Grzybowski. Universitas Jagellonica Opera ab Universitate Jagellonica, Sexta solemnia saecularia celebrante Edita, 10. Kraków.
1965. Hiltermann Heinrich, Zur Geschichte der angewandten Mikropaläontologie. *Ber. Naturhist. Ges.* 109, Hannover
1967. Bieda Franciszek, The beginnings of Micropalaeontology in the flysch of the Polish Carpathians. *Biul. Inst. Geol.* 211. The Xth European Micropalaeontological Colloquium in Poland — 1967. Warszawa.